

Prof. Maciej Sobczak
Sztuki muzyczne, dyscyplina artystyczna - instrumentalistyka

Akademia Muzyczna w Krakowie
Dziekan Wydziału Instrumentalnego
wpłynęło dnia 2018-05-28
nr zał.
mgr Małgorzata Krowicka

Gdańsk, 27 kwietnia 2018 roku

Zleceniodawca recenzji

Akademia Muzyczna w Krakowie, Wydział Instrumentalny; pismo z dnia 24.01.2018 roku, zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 14.03.2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 ze zmianami Dz. U. z dnia 27.07.2005 roku Nr 164, poz. 1365, art. 14 ust. 2 pkt. 2).

Dotyczy

Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego z dnia 08.01.2018 roku w sprawie:

- wszczęcia, na wniosek Pani **Marty Bielawskiej**, przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka i wyznaczenia promotora,
- wyznaczenia recenzentów.

W świetle ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595, ze zmianami Dz. U. nr 164, poz. 1365. Dz.U. nr 84 poz. 455 z 2011r.) Rada Wydziału Instrumentalnego posiadała uprawnienia do prowadzenia przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie **sztuk muzycznych** w dyscyplinie artystycznej **instrumentalistyka**.

Do nadesłanego mi przez przewodniczącego Rady pisma, informującego o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej Pani Marty Bielawskiej „*Wirtuozeria skrzypcowa na wybranych przykładach twórczości XIX-wiecznych kompozytorów. Aspekty techniczne i ekspresywno-agogiczne dzieła muzycznego*” została dołączona następująca dokumentacja z posiedzeń Rady Wydziału:

- uchwała z dnia 08.01.2018 roku o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu promotora,
- uchwała z dnia 24.01.2018 roku o wyznaczeniu recenzentem pracy doktorskiej kandydata mej osoby,
- uchwała z dnia 24.01.2018 roku o wyznaczeniu recenzentem pracy doktorskiej Pana prof. Tomasza Króla,
- protokoły komisji skrutacyjnych z przeprowadzonych głosowań,
- listy obecności członków Rady Wydziału,
- lista członków Rady Wydziału zaliczanych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka do minimum kadrowego.

Podstawowe dane o kandydacie:

Marta Bielawska-Świgoń ukończyła studia w Akademii Muzycznej w Krakowie w 2009 roku w klasie prof. dr hab. Mieczysława Szlezera, uzyskując dyplom z wyróżnieniem.

Od 2009 roku jest nauczycielem w PSM I i II stopnia w Wadowicach.

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska Pani Marty Bielawskiej-Świgoń „*Wirtuozeria skrzypcowa na wybranych przykładach twórczości XIX wiecznych kompozytorów. Aspekty techniczne i ekspresyjno-agogiczne dzieła muzycznego*” składa się z dzieła artystycznego, na którym zostały nagrane utwory:

Henri Vieuxtemps – Tarantella op. 22

Henryk Wieniawski – Fantazja brillante op. 20

Camille Saint-Saëns – Havanaise op. 83

Piotr Czajkowski – Walc Scherzo op. 34

Pablo Sarasate – Fantazja Koncertowa op.25

Jeno Hubay – Zefir op. 30 nr 5

Edward Elgar – La Capricieuse op. 17

i jego opisu. Nagranie dokonane zostało w Akademii Muzycznej w Krakowie.

Pianiści kameraliści to Magdalena Kantor –Michna i Anna Nowak - Dańda

Doktorantka wybrała sobie program zróżnicowany w charakterze i niełatwy. Wymagający od grającego znakomitego opanowania różnych elementów techniki skrzypcowej wprowadzonych do użytku w XIX wieku, jak richochet, staccato, staccato volante, pizzicata lewą ręką, technika dwudźwiękowa w szybkich przebiegach, technika akordowa, glissando pojedyncze i dwudźwiękowe itd. W dziele artystycznym doktorantka pokazała, że włada bardzo dobrze tymi środkami techniki skrzypcowej i rozumie w jakim celu zostały zastosowane przez kompozytorów. Poziom wykonawczy utworów jest zróżnicowany, niektóre fragmenty utworów np. walc w fantazji faustowskiej dla mnie nie ma charakteru walca, a np. wykonanie La Capricieuse czy Zefira uważam za bardzo udane. Uważam, że technika nagrania /proporcje, barwa instrumentu/ pozbawiła skrzypaczkę przedstawienia swoich atutów, czyli prawdziwej barwy instrumentu, na nagraniu skrzypce brzmią dość głucho, ze stratą dla wykonawcy, pomimo posiadania przez doktorantkę temperamentu.

Doktorantka dysponuje dobrą techniką instrumentalną, zarówno lewej jak i prawej ręki, logicznie prowadzi frazę i umie budować formę w zarejestrowanych utworach dzieła artystycznego.

Dzieło artystyczne przyjmuję.

Opis dzieła składa się z trzech zasadniczych części, poprzedzonych wstępem a podsumowanych wnioskami autorki. Opis zawiera aneksy, indeks tabel, indeks ilustracji, indeks wykazów. Opis pracy jest bardzo obszerny. Doceniam pracę autorki, ale nie wszystkie informacje zawarte w opisie były niezbędne do przekazania treści istotnych dla zainteresowanego czytelnika. Występują pewne niezręczności słowne np. na str.8 „powstała opera romantyczna tworzona przede wszystkim przez Karla Webera i Stanisława Moniuszkę” /?/. Chronologia jest nieco chaotyczna, a pewna ilość wiedzy jest po prostu ogólnodostępna i nie wnosi nic do pracy. Uwagi dotyczą głównie rozdziału I i II, gdzie, jak mam wrażenie, autorka chciała koniecznie przekazać wszystko co wie, natomiast sztuką jest napisanie tylko tego, co istotne.

Rozdział I, poświęcony wprowadzeniu czytelnika w epokę romantyzmu w muzyce, podkreśla oddziaływanie osobowości Niccolò Paganiniego na kompozytorów i wykonawców /rozwój wirtuozerii/ w tamtym okresie i przyszłości oraz pokazuje wpływ jego 24 kaprysów op.1 na rozwój techniki skrzypcowej.

Rozdział II przybliży genezę wirtuozerii w romantyzmie oraz przedstawia główne szkoły skrzypcowe w XIX wieku. Mam zastrzeżenia dotyczące metodologii i włączenia do nurtu

wirtuozowskiego Camille'a Saint-Saënsa, Piotra Czajkowskiego czy Edwarda Elgara. Oczywiście w niektórych utworach dla artystycznych celów stosowali oni zdobycze w rozwoju techniki instrumentalnej, niemniej włączenie ich do czołowych przedstawicieli nurtu wirtuozerii budzi moje wątpliwości.

Rozdział III, najciekawszy, dotyka dzieła artystycznego. Autorka rzetelnie analizuje każdy utwór pod względem użycia elementów techniki skrzypcowej i jej stosowania, analizuje agogikę i użycie środków ekspresywnych. Jest to rozdział najbardziej obszerny, ale też najbardziej istotny i merytoryczny w opisie dzieła artystycznego. Każdy podrozdział jest zakończony tabelami, w których autorka graficznie przedstawia analizę każdego utworu. Pomysł uważam za znakomity, pozwala on bowiem w sposób jasny i przejrzysty ocenić i docenić analizę. Rozdział III podsumowany jest podrozdziałem o kadencjach w utworach zarejestrowanych w dziele artystycznym i podrozdziałem poświęconym wyjaśnieniu różnic w wydaniach tego samego dzieła przez innego wydawcę.

Rozdział IV to podsumowanie rozdziału III, czyli kompendium wiedzy o użytych środkach w utworach dzieła artystycznego, przedstawionych w sposób porównawczy.

Konkluzja

Podsumowując stwierdzam, że praca doktorska Pani Anny Bielawskiej dzięki starannie opracowanym narzędziom badawczym i sztuce wykonawczej rozwiązuje w sposób wyczerpujący przedstawioną problematykę i stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny artystycznej reprezentowanej przez doktoranta.

Stwierdzam, że doktorant wykazał się umiejętnościami muzycznymi, głęboką wiedzą teoretyczną a także umiejętnościami do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej. Tym samym spełnia wymagania art. 13 ust 1. ustawy z dnia 14.03. 2003 roku.

Pracę doktorską przyjmuję.

Prof. Maciej Sobczak

